

KRATKE VIJESTI

**REKONSTRUKCIJA SAVSKIH NASIPA
IZMEĐU HRUŠČICE I NARTSKIH
NOVAKA**

Sve češće klimatske promjene u svijetu uvjetuju potrebu za povećanjem razine sigurnosti od poplava. Zbog toga je pokrenut projekt rekonstrukcije lijevoobalnih savskih nasipa od Hrušćice do Nartskih Novaka u duljini od sedam kilometara. Lijevoobalni savski nasipi na dionici Hrušćica – Nartski Novaki nalaze se u Zagrebačkoj županiji te su dio sustava obrane od poplava u slivu rijeke Save. Planiranom rekonstrukcijom usklađuje se stupanj zaštite od štetnog djelovanja velikih voda rijeke Save te dionice s nizvodnim i uzvodnim dionicama na području od Zagreba do Siska, a na temelju noveliranja mjerodavnih vodostaja u uvjetima hidroloških i morfoloških promjena rijeke Save.

Svrha rekonstrukcije nasipa jest povećanje stupnja sigurnosti podizanjem nivoa krune nasipa te izgradnjom berme uz zaobalnu nožicu nasipa radi povećanja stabilnosti i kontrole procjeđivanja. Projekt uključuje nadogradnju postojećeg nasipa, izgradnju zaštitnog zida visine 80 cm i ukupne duljine 518 m u Hrušćici, izgradnju berme, izgradnju prijelaznih rampi preko nasipa i izgradnju cijevnog propusta.

Rekonstrukcijom nasipa povećat će se razina sigurnosti od poplava i ujednačiti stupanj zaštite s nizvodnim i uzvodnim dionicama na području od Zagreba do Siska. U taj se projekt planira uložiti približno 10 milijuna eura s PDV-om. Radovi će se izvoditi prema građevinskoj dozvoli od 29. travnja 2024., a završetak projekta planiran je u roku dvije godine od dana uvođenja izvođača radova u posao. Projekt je nominiran za financiranje iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. ■

**U BUKUREŠTU ODRŽAN POČETNI
SASTANAK PARTNERA NA
MEĐUNARODNOME PROJEKTU
DANSER**

U Bukureštu, u Rumunjskoj, je od 28. do 30. siječnja 2025. održan početni sastanak partnera na međunarodnome projektu "Obnova dunavskog sedimenta: prema uspostavi i povećanju dosega u održivom gospodarenju sedimentima duž sliva Dunavskog bazena (DANSER)". Projekt je financiran iz Okvirnog programa Europske unije za istraživanje i inovacije "Obzor Europa" i Misije "Ocean i vode", čiji je glavni cilj zaštititi i obnoviti morske i slatkovodne ekosustave i biološku raznolikost.

Hrvatske vode jedan su od 27 partnera iz sedam država: Austrije, Bugarske, Hrvatske, Irske, Portugala, Rumunjske i Ukrajine. Vrijednost projekta je 8.677.782,63 eura, od čega je *Hrvatskim vodama* pripalo 692.3750,00 eura u 100-postotnome financiranju EU-a.

Cilj je projekta poboljšati protok i kvalitetu sedimenata u slivu rijeke Dunav, a aktivnost *Hrvatskih voda* na projektu odnosi se na izradu tehničke dokumentacije, procjene utjecaja zahvata na okoliš te na same radove na restauraciji rukavca rijeke Drave Gradac na području općine Gradine, u Virovitičko-podravskoj županiji. *Hrvatske vode* su na tome događanju predstavljali članovi projektnog tima Nikola Bataković, mag. ing. aedif., Mate Jurčević, dipl. oec., Zoran Sever, dipl. ing. geod., i Stjepan Šarčević, bacc. oec. ■

**ODRŽANA POČETNA KONFERENCIJA
ZA PROJEKT "REKONSTRUKCIJA
LUKOBRA NA U LUCI PULA"**

U Puli su 29. siječnja 2025. održane početna konferencija i predstavljanje projekta "Rekonstrukcija lukobrana u luci

Pula". Konferenciji su nazočili istarski župan Boris Miletić, voditelj Službe za strateško planiranje i razvoj projekata pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture Marko Boban, gradonačelnik grada Pule Filip Zoričić i ravnatelj Županijske lučke uprave Pula Dalibor Brnos. Povod konferenciji jest početak provedbe projekta za koji je zahvaljujući zalaganju nadležne Županijske lučke uprave i partnera na svim razinama osigurano financiranje bespovratnim sredstvima iz Instrumenta za povezivanje Europe (*Connecting Europe Facility* – CEF).

Pulski lukobran ima svoju bogatu prošlost i projekt njegove rekonstrukcije Istrijani dugo iščekuju. Gradnja lukobrana započela je 1910. Od tada pa sve do danas na njemu nije bilo većih zahvata. U pozadini ulaganja u pulski lukobran za vrijeme Austro-Ugarske je vrlo važan strateški položaj grada Pule kao vojne luke.

Rekonstrukcija lukobrana u luci Pula uključuje ojačanje konstrukcije 1200-metarske građevine uz dogradnju nedovršenog dijela i proširenje lukobrana s dosadašnjih sedam metara na 8,5 metra. Po završetku radova njegova će visina iznositi 10 metara, odnosno dva metra iznad površine mora. Završetak rekonstrukcije i dogradnje planiran je krajem svibnja 2027.

Ravnatelj Županijske lučke uprave Pula Dalibor Brnos izrazio je veliku zahvalnost svima koji su sudjelovali u provedbi projekta. O sigurnosnim izazovima koje rješava projekt govorio je župan Boris Miletić. Objasnio je kako će se tim zahvatom znatno smanjiti negativan utjecaj sve češćih jakih udara mora te omogućiti stabilniji i sigurniji uvjeti za poslovanje i svakodnevni život te nove mogućnosti za Grad Pulu i Istarsku županiju.

Na važnost projekta i njegova sufinanciranja EU-ovim sredstvima osvrnuo se Marko Boban, voditelj Službe za strateško planiranje i razvoj projekata pri Mini-

KRATKE VIJESTI

starstvu mora, prometa i infrastrukture. Boban je ustvrdio kako je investicija u luku Pula još jedan dokaz kako su EU-ova ulaganja prepoznata kao ključan pokretač razvoja. CEF je prethodno odigrao važnu ulogu u revitalizaciji luke Rijeka, u čiji je razvoj od 2015. uloženo više od stotinu milijuna eura, te u realizaciji brojnih projekata u željezničkoj infrastrukturi u Republici Hrvatskoj. Među ostalima, CEF je glavni izvor sufinanciranja rekonstrukcije pružne dionice Križevci – Koprivnica – državna granica s Mađarskom, najvećega infrastrukturnog projekta koji je primio potporu u iznosu većemu od 240 milijuna eura.

Ukupna vrijednost rekonstrukcije lukobrana u Puli iznosi 26,87 milijuna eura, od toga bespovratna sredstva iz CEF-a iznose 18,31 milijun eura. Istarska županija sufinancira projekt s 3,2 milijuna eura, a MMPI iznosom od pet milijuna eura. ■

NASTAVAK FINANCIRANJA I PROVEDBE PROJEKATA ZAŠTITE VODA NA PODRUČJU NERETVE

U Centru obrane od poplava *Hrvatskih voda* u Opuzenu održana je prezentacija projekta zaštite od zaslanjenja tala i voda na području donje Neretve, kojoj su prisustvovali Marija Vučković, ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije, Anja Bagarić, državna tajnica, Elizabeta Kos, ravnateljica Uprave vodnoga gospodarstva i zaštite mora, Nikola Dobrosravić, župan Dubrovačko-neretvanske županije, Valentin Dujmović, zamjenik generalnog direktora *Hrvatskih voda*, predstavnici lokalnih jedinica te brojni suradnici i partneri. Tom su prigodom svečano dodijeljene Odluka o financiranju za projekte mjernih postaja za mjerenje kvalitete zraka u Luci Ploče i u Luci Dubrovnik te Ugovor o nastavku financiranja projekta Razvoj vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Metković.

Osnovni cilj projekta zaštite od zaslanjenja tala i voda na području donje Neretve jest smanjenje stupnja zaslanjenosti tala u površinskome sloju, odnosno u zoni rizosfere, dovođenjem "nezaslanjene" vode na poljoprivredne površine. Dovođenjem svježe nezaslanjene vode također će se eliminirati navodnjavanja poljoprivrednih površina slanom vodom iz melioracijskih sustava i spriječiti daljnja degradacija tla. Aktivnosti na pripremi projekta započele su 2007. kada je izrađena studija navodnjavanja doline donje Neretve te uspostavljen sustavni monitoring zaslanjenosti podzemnih i površinskih voda i tala. Projektom su predviđene dvije tehničke mjere: izgradnja pregrade na Neretvi i izgradnja sustava za distribuciju nezaslanjene vode na poljoprivredne površine. Realizacijom projekta omogućit će se navodnjavanje svježom vodom 1887 ha poljoprivrednih površina. Vrijeme implementacije projekta je u razdoblju od 2025. do 2029. Ukupni trošak projekta s nepredviđenim troškovima iznosi 58.813.678,78 eura bez PDV-a odnosno 73.517.098 eura s PDV-om, od čega očekivani udio EU-ova sufinanciranja iznosi 85 %, a nacionalnog sufinanciranja 15 %. ■

PROJEKT "RAZVOJ VODNOKOMUNALNE INFRASTRUKTURE AGLOMERACIJE METKOVIĆ"

Projektom "Razvoj vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Metković", koji je odobren u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., a nastavlja se financirati nacionalnim sredstvima, planirani su radovi na vodoopskrbnome sustavu, sustavu odvodnje i sustavu pročišćavanja otpadnih voda. Provedbom tog projekta povećat će se udio priključenosti na sustav odvodnje s 46 % na 89 %. To odgovara planiranoj broji od ukupno 14.760

stanovnika spojenih na novoizgrađeni sustav javne odvodnje odnosno povećanju priključenja za 7204 stanovnika u odnosu na postojeće stanje. Predviđeno je razdjeljivanje postojećega mješovitog sustava odvodnje izvedbom dijela novoga razdjelnog sustava, čime će se smanjiti pojava ekfiltracije otpadnih voda iz sustava te onemogućiti dotok infiltriranih podzemnih voda na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. U sklopu projekta planirana je i izgradnja novog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, čime se postiže potpuna sukladnost s odredbama Direktive o komunalnim otpadnim vodama te izgradnja postrojenja za solarno sušenje mulja. Planiranim aktivnostima rekonstrukcije na sustavu vodoopskrbe planira se smanjiti gubitak sa sadašnjih 58,3 % na 22,7 %. Iz PT2 odobreno je ukupno 44.471.970,68 eura, što je 82 % vrijednosti ukupno prihvatljivih troškova.

Na području Dubrovačko-neretvanske županije u sklopu OPKK-a 2014. – 2020. odobrena su i u provedbi tri EU-ova projekta u Pločama, Metkoviću i Dubrovniku, čija inicijalna ukupna vrijednost iznosi 209,6 milijuna eura. Završetak projekta Ploče i Metković planiran je nacionalnim sredstvima te faziranjem projekta Dubrovnik u novo programsko razdoblje 2021. – 2027., čija će vrijednost nakon odobrenja povećanja iznositi sveukupno 237,5 milijuna eura. U sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti na području Dubrovačko-neretvanske županije odobreno je 13 projekata tzv. malih intervencija ukupne vrijednosti 63 milijuna eura. U novome programskom razdoblju u sklopu PKK-a 2021. – 2027. na području Dubrovačko-neretvanske županije odobrena je i u provedbi druga faza projekta Dubrovnik odobrenog u sklopu OPKK-a ukupne vrijednosti 128,5 milijuna eura, od čega se 57,45 milijuna eura odnosi na PKK 2021. – 2027. ■

KRATKE VIJESTI

PROJEKT UREĐENJA POTOKA KOŠČEVCA U VARAŽDINSKIM TOPLICAMA

Potok Košćevac prolazi kroz Varaždinske Toplice i bujičnog je karaktera, što je dovelo do erodiranja dna i pokosa korita te poplava koje sa sobom donose konstantan rizik za obližnju školu, zdravlje i sigurnost stanovništva te za materijalna, ekološka i kulturna dobra. Cilj projekta "Uređenje potoka Košćevac u Varaždinskim Toplicama" jest zaštita Varaždinskih Toplica od poplavlivanja te sprječavanje daljnje erozije korita vodotoka Košćevca, čime će se smanjiti mogućnost plavljenja okolnog područja.

Potok Košćevac protječe kotlinom podno obronaka Varaždinsko-topličkoga gorja. Vodotok je dug 4,8 km, a površina sliva iznosi 5,9 km². Potok svojim donjim dijelom protječe Varaždinskim Toplicama i završava ušćem u rijeku Bednju. Trasa planiranog zahvata prolazi samim Varaždinskim Toplicama, uz objekte koji su vrlo važni za funkcioniranje grada te lokalnog stanovništva, u duljini od 1400 m na relaciji od ušća potoka Košćevca u rijeku Bednju do propusta na državnoj cesti D526.

Provedbom planiranih aktivnosti dodatno će biti omogućena funkcionalnost sustava zaštite od poplava na području sliva potoka Košćevca, čime će se znatno doprinijeti smanjenju rizika od poplava te posljedično umanjiti rizici od ugroze sigurnosti i zdravlja stanovništva, materijalnih, ekoloških i kulturnih dobara. Time će se za budućih velikih voda spriječiti prelijevanje vode te smanjiti rizik od mogućih klizanja pokosa korita potoka Košćevca.

Nakon što je proveden otvoreni postupak javne nabave, u lipnju 2024. potpisan je Ugovor o građenju s odabranim gospodarskim subjektom s ugovornom cijenom od 789.102,75 eura bez PDV-a. Nakon

pripremnih radova pristupilo se uređenju temeljnog tla i izradi kamene obloge dna i pokosa vodotoka te je u listopadu 2024. uređeno 180 od ukupno 1400 m potoka Košćevca, što je u skladu s projekcijom u prijavnome obrascu, a na temelju kojeg je u studenome 2023. sklopljen ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava.

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se sufinanciraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost potpisan je 29. studenoga 2023. te su njime definirani vrijednost projekta u iznosu od 1.291.314,18 eura i ukupni prihvatljivi troškovi od 1.033.051,34 eura. Projekt "Uređenje potoka Košćevac u Varaždinskim Toplicama" obuhvaćen je Nacrtom višegodišnjeg programa gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije za razdoblje 2021. – 2030.

Provedbom tog projekta znatno će se spriječiti erozija korita potoka Košćevca, što će omogućiti stabilnost korita za provedbe preventivnih, redovitih i izvanrednih mjera obrane od poplava. Završetak aktivnosti u sklopu tog projekta i radova na izgradnji planiran je u četvrtome kvartalu 2025. te time taj projekt doprinosi ostvarenju pokazatelja NPOO-a, i to kroz zaključen jedan ugovor o radovima za projekte zaštite od štetnog djelovanja voda do četvrtoga kvartala 2024., izgradnju 1400 m sustava obrane od poplava te zaštitu 249 stanovnika. ■

SANACIJA SAVSKOG NASIPA U ŽUPANJI

Zbog povećanja razine sigurnosti zaobalja od visokih voda Save te smanjenja vjerojatnosti sloma nasipa zbog procjeđivanja ili prelijevanja izvedena je sanacija nasipa u Županji od rampe "Muzej Topola" do stepeništa i križa na nasipu. Zaštita od rijeke Save za Županju je zahtjevan zadatak jer su se u zadnjih dvadesetak godina pojavile situacije koje su,

bez intervencije, mogle imati vrlo nepovoljne posljedice po zaobalje kao što su to pojave sloma nasipa, što bi prouzročilo veliku opasnost za ljude i materijalna dobra. Prvi takav slučaj u navedenome razdoblju pojava je odrona i klizišta obale u krivini, na poziciji na kojoj se nalazi muzej. To bi sve utjecalo na urušavanje nasipa, što bi pri mogućem većem vodostaju bio ugrožen i sam grad. Drugi proces, koji pridonosi nestabilnosti pokosa, iznošenje je čestica iz tog sloja, a kao rezultat povećanih izlaznih hidrauličkih gradijenata u tome sloju pri naglom sniženju vodostaja. Povećana brzina tečenja i procesi vrtloženja u vodotoku neposredno utječu na odnošenje čestica nizvodno, a time i na produbljenje korita i stvaranje uvjeta za pojavu nestabilnosti pokosa obale i nasipa koji se nalazi na samoj obali. Taj je proces neutraliziran izgradnjom obaloutvrde koja mora osigurati stabilnost cjelokupnog pokosa ojačanjem nožice i prekrivanjem pjeskovitog sloja geotekstilom, čime se onemogućava iznošenje sitnih čestica.

U projektnome zadatku istaknute su dvije lokacije sa znatnijim procjeđivanjem: jedna uzvodno od muzeja i druga nizvodno od njega. Predviđeni dio nasipa za rekonstrukciju uz rijeku Savu je od rampe "Muzej Topola" do stepeništa i križa na nasipu.

Postojeći je nasip trapeznoga poprečnog presjeka s krunom na kojoj je smještena opločena pješačka staza (šetnica) širine oko tri metra. Uz šetnicu na vodnoj strani postavljene su armiranobetonske žardinjere i klupe koje imaju funkciju zaštitnog zida za obranu od ekstremno visokih vodostaja rijeke Save toga branjenog područja.

Pri rekonstrukciji (sanaciji) zadržava se trasa postojećeg nasipa. Vrijednost ugovora iznosi 655.669,42 eura bez PDV-a, a radovi su završeni u listopadu 2024. Kao zaštita od prelijevanja duž te trase

KRATKE VIJESTI

izrađen je trakasti temelj s ugrađenim sidrenim pločama za postavljenje montažnog sustava za obranu od poplava. Uz postojeće žardinjere za potrebe postavljanja montažnog sustava za obranu od poplava i visokih vodostaja rijeke Save izgrađen je trakasti temelj koji ujedno služi za sidrenje bentonitnog tepiha. Tim projektom nastoje se zadržati izgled i dodatašnje uređenje površine, uz što manje zadiranja u postojeće stanje.

Protupoplavni montažni zaštitni sustav nije stalno postavljena oprema, već se montira samo kada za time postoji potreba, odnosno kada to procijene nadležne službe *Hrvatskih voda*. ▀

TOP CLEVER OSVRT NA 2024.: POSTAVLJANJE TEMELJA ZA RAZVOJ VJEŠTINA U PODRUČJU ODRŽIVE GRADNJE

Partneri na projektu TOP CLeveR uspješno su priveli kraju planirane aktivnosti za 2024., obilježene intenzivnom suradnjom i znatnim postignućima u razvoju ključnih vještina za održivu gradnju. Projekt se financira bespovratnim sredstvima iz EU-ova programa LIFE, a partneri na projektu su savjeti za zelenu gradnju iz šest europskih zemalja: Italije, Slovenije, Španjolske, Mađarske, Poljske i Hrvatske. Glavni je cilj tog projekta transformacija građevinske industrije inovativnim edukacijskim programima.

Jedna od glavnih projektnih aktivnosti tijekom 2024. bila je dovršavanje mapiranja ciljnih skupina i postojećih kvalifikacija u nacionalnim okvirima. To je omogućilo detaljan uvid u specifične potrebe građevinskih stručnjaka kada je riječ o nadogradnji znanja. Definirani su i jasni ciljevi edukacije za različite profesionalne profile, uključujući građevinske stručnjake bijelih i plavih ovratnika. Težište je stavljeno na cjeloživotni ciklus ugljika (engl. *Whole Life Carbon – WLC*), kruž-

nu gradnju, učinkovitost resursa, okvir Level(s) te zgrade s nultim emisijama (*Zero-emission Buildings – ZEB*), čime su postavljeni temelji za daljnji razvoj edukacijskih sadržaja.

U 2024. znatna pozornost posvećena je komunikaciji i angažmanu projektnih partnera. Razvijen je i odobren komunikacijski plan koji osigurava jasno i učinkovito informiranje o napretku i planovima projekta. U tome kontekstu TOP CLeveR platforme na mrežnim stranicama Savjeta za zelenu gradnju postale su središnje mjesto za razmjenu informacija. Sastanci projektnih partnera omogućili su konstruktivne rasprave i usklađivanje oko okvira obuke kako bi se omogućio kontinuirani razvoj edukacijskih programa koji će dugoročno pridonijeti unaprjeđenju građevinske industrije. Težište je stavljeno na inkluzivnost i raznolikost unutar sektora, s kontinuiranim naporima usmjerenima na promicanje prilika za žene i mlade stručnjake. Ta je inicijativa važan korak u osiguravanju pravednijega i raznolikijega građevinskog sektora, potičući nove naraštaje na uključivanje u održivu gradnju.

U 2025. jedna od glavnih aktivnosti u sklopu projekta bit će razvoj obrazovne platforme koja će služiti kao središnje mjesto za pristup edukacijskim i drugim materijalima nastalima tijekom projekta. Kako bi se dodatno proširio doseg inicijative, pokrenut će se i serija *podcastova* posvećenih ženama u građevinskome sektoru, za isticanje inkluzivnosti u građevinskoj industriji. ▀

POČINJE GRADNJA CENTRA GAMING INDUSTRIJE U NOVSKOJ

U Poduzetničkome inkubatoru Sisačko-moslavačke županije PISMO potpisani su ugovori za izgradnju Centra *gaming* industrije, jednog od najvažnijih strateških projekata u Hrvatskoj. Do-

datno, ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Šime Erlić, u prisutnosti ravnatelja SAFU-a Dragana Jelića, je ravnateljici Javne ustanove Regionalni koordinator SMŽ Andreji Šeperac uručio dodatak ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava, kojim je za prvu fazu provedbe projekta osigurano više od 38,5 milijuna eura. Centar *gaming* industrije prostirat će se na gotovo devet hektara u Poduzetničkoj zoni Novska. Prva faza projekta uključuje izgradnju studentskog doma, fakulteta, sportskih dvorane, zatvorenog bazena, sportskih terena, prometnica i energetske infrastrukture, dok će tijekom druge faze biti izgrađeni inkubator i akcelerator *gaming* industrije.

Svečanosti u Novskoj nazočili su i Marin Piletić, ministar rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ivan Celjak, župan Sisačko-moslavačke županije, Marija Kušmiš, gradonačelnica Novske, Dragan Jelić, ravnatelj Središnje agencije za financiranje i ugovaranje, Ante Lončar, ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Darjan Vlahov, direktor Razvojne agencije SIMORA, Ivana Matanović, zamjenica ravnateljice Javne ustanove Regionalni koordinator SMŽ, Siniša Kesić, zamjenik novljanske gradonačelnice, i Ivica Vulić, predsjednik Gradskog vijeća grada Novske.

Župan Celjak istaknuo je važnost projekta za daljnji razvoj regije, ističući kako će projekt pridonijeti društvenome i gospodarskome rastu Sisačko-moslavačke županije. Podsjetio je na to kako je u Poduzetničkome inkubatoru PISMO već registrirano oko 80 *gaming* tvrtki, a uvedeni su i obrazovni programi u srednjim školama. Nositelj projekta Centar *gaming* industrije jest Javna ustanova Regionalni koordinator Sisačko-moslavačke županije, uz partnere Sisačko-moslavačku županiju, Razvojnu agenciju SIMORA i Grad Novsku. ▀

KRATKE VIJESTI

U BRUXELLESU ODRŽANA RADIONICA

Predstavnici Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju izvršni direktor Dean Smolar i Marko Markić, voditelj projekata, sudjelovali su na radionici *Creating more value with less – the case for sufficiency in the built environment*, održanoj 30. i 31. siječnja 2025. u Bruxellesu, u organizaciji CPEA-e (*Climate Positive Europe Alliance*). Radionica je okupila predstavnike institucija i tvrtki posvećenih održivoj gradnji, uključujući proizvođače, financijske institucije i znanstvene ustanove. Uz predstavnike *GBC-a Croatia* Hrvatsku su na radionici predstavljale Irena Križ Šelendić, ravnateljica Uprave za energetsku učinkovitost u zgradarstvu, projekte i programe Europske unije, te Diana Horvat, načelnica Sektora za energetsku učinkovitost u zgradarstvu.

Cilj predavanja, rasprava i radionica bio je precizno definirati pojam *sufficiency* (dostatnost) kao ključan koncept za sustavno mjerenje održivosti, koji bi nadopunio pojam učinkovitosti. Kako bi se oblikovale jasna definicija i metode mjerenja dostatnosti, analiziran je njezin utjecaj na stanovanje, razvoj gradova, kružnost resursa, financiranje projekata i bioraznolikost.

Tijekom dvodnevnog programa sudionici su razmijenili iskustva i primjere najbolje prakse iz svojih zemalja, raspravljajući o izazovima i mogućnostima implementacije koncepta dostatnosti u različite segmente graditeljstva. Težište je stavljeno na potrebu prilagodbe postojećih politika i regulativa kako bi se omogućila šira primjena tog pristupa. Razmjena znanja i suradnja s međunarodnim partnerima omogućit će daljnji razvoj inovativnih rješenja za smanjenje utjecaja građevinske industrije na okoliš, uz stvaranje dodane vrijednosti kroz racionalno korištenje resursa. ■

OTVORENJE INTERPRETACIJSKOG CENTRA KRKA – VRELO ŽIVOTA I ZAVRŠETAK PROJEKTA “NEPOZNATA KRKA”

Nacionalni park Krka svečano je obilježio četiri desetljeća postojanja završnom konferencijom projekta “Nepoznata Krka: skrivena blaga gornjeg i srednjeg toka rijeke Krke”. Događanje je održano u novootvorenome Centru za interpretaciju prirode Krka – vrelo života u Kistanjama, koji je 25. siječnja 2025. prvi put ugostio brojne uzvanike i posjetitelje.

Konferenciji su prisustvovali Marija Vučković, ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije i izaslanica predsjednika Vlade Andreja Plenkovića, te predstavnici Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU (SAFU).

Ministrica Marija Vučković istaknula je kako je u proteklome razdoblju u zaštićenim područjima Republike Hrvatske iz europskih fondova sufinancirano dvadeset projekata s gotovo 100 milijuna eura. Posebno je istaknula važnost projekta “Nepoznata Krka”, koji ima višestruku vrijednost: doprinosi očuvanju i unaprjeđenju prirodne i kulturne baštine, ali i potiče razvoj manje poznatih dijelova Nacionalnog parka Krka izgradnjom posjetiteljskog i interpretacijskog centra. Projekt, prema njezinim riječima, pridonosi održivome razvoju i turizmu te će imati pozitivan utjecaj na socioekonomski napredak lokalne zajednice. Istaknula je i ključnu ulogu nacionalnih parkova u promicanju održivog razvoja i očuvanju prirodnih vrijednosti, ističući kako je Nacionalni park Krka jedan od najprepoznatljivijih i najočuvanijih zaštićenih područja koji je uspio ne samo očuvati, već i unaprijediti prirodnu i kulturnopovijesnu baštinu, što je važan uspjeh.

Centar za interpretaciju prirode Krka – vrelo života, koji je svečano otvoren

upravo tom prigodom, postao je središnja pristupna točka zapadnome dijelu Nacionalnog parka Krka. Zahvaljujući suvremenim multimedijalnim rješenjima i interaktivnim izložbama, Centar na jedinstven način približava posjetiteljima važnost očuvanja vode kao resursa ključnog za život na Zemlji.

Na konferenciji istaknuta je vrijednost projekta “Nepoznata Krka”, koji je sufinanciran sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Ukupna vrijednost projekta iznosi 10.625.476,03 eura, od čega je 8.786.275,54 eura sufinancirano iz EU-ovih fondova. Projekt je obuhvatio niz infrastrukturnih zahvata, uređenje pješakačkih staza, elektrifikaciju brodogradnog prometa i razvoj novih edukativnih i prezentacijskih sadržaja, što je dodatno obogatilo ponudu parka. ■

ODRŽANA KONFERENCIJA O NACIONALNOM PLANU OPORAVKA I OTPORNOSTI “KONKURENTNOST I ZELENA TRANZICIJA U HRVATSKOJ”

Raffaele Fitto, izvršni potpredsjednik Europske komisije zadužen za koheziju i reforme, 20. siječnja 2025. boravio je u Zagrebu te je s predsjednikom Vlade Republike Hrvatske Andrejom Plenkovićem, ministrom regionalnog razvoja i fondova Europske unije Šimom Erličem i ministrom financija Markom Primorcem razgovarao o praktičnoj provedbi i budućnosti kohezijske politike te provedbi hrvatskog plana oporavka i otpornosti. U sklopu svojeg posjeta Fitto je sudjelovao i na konferenciji o Nacionalnome planu oporavka i otpornosti “Konkurentnost i zelena tranzicija u Hrvatskoj”, koju su organizirali Europska komisija u Hrvatskoj i Vlada Republike Hrvatske. Konferencija je okupila više od 300 predstavnika državnih i javnih tijela, znanstvene zajednice, gospodarstva i lokalne samou-

DRUŠTVENE VIJESTI

prave iz Hrvatske, a na njoj su istaknuta ključna postignuća dosadašnje provedbe NPOO-a.

Andrej Plenković, predsjednik Vlade Republike Hrvatske, u svojem govoru istaknuo kako je Hrvatska ispunila sve reforme i indikatore u provedbi Nacionalnog plana oporavka i otpornosti koje je postavila te je trenutačno, uz Italiju, najučinkovitija i najbrža članica EU-a u provedbi NPOO-a. Dodao je kako će Hrvatska u 2025. imati angažiran 81 posto od ukupno 10,5 milijardi eura koliko je stavljeno na raspolaganje kroz instrument EU iduće generacije. Fitto je pohvalio hrvatska postignuća poput ulaska u eurozonu i šengensko područje te istaknuo kako Hrvatska može biti ponosna na provedbu NPOO-a, po čemu prednjači u Europskoj uniji.

Ministar Šime Erlić je u svojem pozdravnom govoru zahvalio izvršnome potpredsjedniku Europske komisije što je za svoj prvi službeni posjet odabrao Hrvatsku te se osvrnuo na uspješnost Hrvatske i u korištenju EU-ovih sredstava iz višegodišnjega financijskog okvira EU-a. Podsjetio je na to kako je Hrvatska u cijelosti iskoristila svoju prvu punu financijsku omotnicu te realizirala tisuće projekata diljem Hrvatske, što je podignulo životni standard te konkurentnost hrvatskih regija.

Istaknuo je kako su u 2024. znatno ubrzali ugovaranja sredstava iz aktualne financijske omotnice te objavili više od 200 poziva u vrijednosti 5,6 milijardi eura. Više od polovine sredstava iz te omotnice bit će usmjereno na projekte digitalne transformacije i zelene tranzicije, a konkretne investicije, uključujući one u vodnokomunalnu infrastrukturu, gospodarenje otpadom, promet, obnovljive izvore energije, priuštivo stanovanje te poduzetništvo, već se realiziraju. Ministar Erlić također je najavio nastavak

intenzivnog rada na daljnjemu povlačenju EU-ovih sredstava i u 2025. U sklopu NPOO-a SAFU je do sada potpisao 454 ugovora ukupne vrijednosti 2,2 milijarde eura, od čega 1,3 milijarde eura bespovratnih sredstava. Na radnome sastanku koji je uslijedio nakon konferencije ministar Erlić je s izvršnim potpredsjednikom Fittom razgovarao o budućnosti kohezijske politike te prioritetima za Europu koja je još povezanija i solidarnija. ■

U OBNOVU BANOVINE NAKON POTRESA ULOŽENE 1,3 MILIJARDE EURA

“Obnova Sisačko-moslavačke županije nakon potresa dovršena je 90 posto, a u obnovu zgrada javne namjene i privatne imovine do sada su uložene 1,3 milijarde eura”, rekao je premijer Andrej Plenković prilikom posjeta novoizgrađenim i uređenim objektima u Petrinji i Sisku. Predsjednik Vlade RH je s potpredsjednikom Vlade i ministrom prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Brankom Bačićem i ministricom zdravstva Irenom Hrštic u Petrinji obišao novoizgrađeni Dom zdravlja te Centar za mlade, a u obilasku je sudjelovao i ravnatelj SAFU-a Dragan Jelić. Potom su u Sisku obišli novoizgrađene objekte Opće bolnice dr. Ivo Pedišić, učenički dom te obnovljenu zgradu tzv. komande. U obnovljenome petrinjskom Domu zdravlja uskoro će početi s radom ordinacije obiteljske medicine te će biti uvedene i neke nove zdravstvene usluge, čime će zdravstveni standard u Petrinji biti dignut na višu razinu.

Premijer Andrej Plenković izrazio je zadovoljstvo otvorenjem Centra za mlade u Petrinji, čiju je obnovu financirao Grad Petrinja. Istaknuo je kako će taj centar postati novo središte društvenog ži-

vota i mjesto okupljanja mladih i svih građana, ispunjavajući dugogodišnju potrebu grada. Naglasio je i značaj činjenice da će centar nositi ime Centar za mlade *Laura Cvijić*, u čast mlade Petrinjke koja je tragično stradala u potresu. Zahvalio je njezinoj obitelji na dopuštenju da se njezino ime trajno sačuva kroz taj projekt.

Premijer je u Sisku posjetio Opću bolnicu dr. Ivo Pedišić, prvi učenički dom i zgradu tzv. komande u kojoj su smješteni Županijska razvojna agencija SIMORA te ispostave nekoliko ministarstva, a velika dvorana u obnovljenoj zgradi služit će i kao kinodvorana. Izrazio je zadovoljstvo napretkom obnove, jer u bolnici su pri kraju radovi obnove kuhinja, odjela pedijatrije te tzv. stare interne koja je preuređena u upravnu zgradu bolnice.

U prvome županijskom učeničkom domu u Sisku Plenković je otvorio novu zgradu s 14 dvokrevetnih soba za srednjoškolce. Od proljeća u učeničkome domu boravi 50 učenika, a otvaranjem nove zgrade smještaj je osiguran za još 25 učenika.

Plenković je rekao da vrijednost obnove zgrada koje su obišli iznosi 54 milijuna eura te da se na području Sisačko-moslavačke županije gradi 59 novih stambenih zgrada čije će useljavanje početi na proljeće iduće godine.

Ministar Branko Bačić istaknuo je da su projekti obnove planirani i izvedeni radi revitalizacije Sisačko-moslavačke županije, dodavši kako se završetak obnove tog područja očekuje do lipnja 2026. Župan Ivan Celjak zahvalio je Vladi RH na partnerstvu i pomoći. Ministar Bačić dodao je kako je gradonačelnica Petrinje Magdalena Komes iskazala i potrebu za gradnjom novoga dječjeg vrtića u Petrinji, a to je dobar pokazatelj da se život vraća na potresom pogođena područja, jer se povećava broj djece. ■